

Maanomistajaa kuullaan uudistetun metsästyslain mukaan hirvikannasta päätettäessä, sanoi osastopäällikkö Asko Niemi MTK:sta Kainuun metsänomistajaliiton syyskokouksessa Kajaanissa tänään.

Hirvipolitiikassa suunnanmuutoksen aika:

Uudistettu metsästyslaki sisältää parannuksia maanomistajan asemaan

Päätyneen hirven pyyntikauden tavoitteena oli leikata hirvikantaa merkittävästi viimevuotista alemmalle tasolle. Viime talven hirvikannaksi arvioitiin noin 120.000 eläintä, valkohäntäpeuroja arvioitiin olevan noin 25.000, metsäkauriita noin 10.000 ja mm. metsäpeuroja pari tuhatta. Kevään tuotto mukaan luettuna metsissämme vaelsi ennen jahdin alkua noin 200.000 hirveä, joiden pyyntiin oli myönnetty yli 68.000 pyyntilupaa. Niillä tavoiteltiin yhteensä jopa yli 85.000 hirven kaatoa, kun yhdellä luvalla saa kaataa aikuisen hirven tai kaksi vasaa.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, RKTL:n kaatoennuste Kainuulle oli 3900 hirveä. Suurinta kaatomäärää, 11.800 hirveä tavoiteltiin Oulun riistanhoitopiirissä. Hajahavainnot hirvijahdin etenemisestä ja jäävästä hirvikannasta kertovat kuitenkin, että lähes kaikki luvat käytettiin, mutta hirvikanta jäi edelleen varsin runsaaksi. Ennen syksyn metsästyksen aloitusta kuultiin varoittavia sanoja, että "hirvikantaa ei pidä nyt ennätysjahdissa ampua rikki". Tuo varoitus oli turha. Tavoitteena oli kuitenkin kannan leikkaaminen siedettävälle tasolle. Myöhemmin tulee tarkemmin nähtäväksi, miten tässä onnistuttiin.

Maanomistajista varsinkin ne, jotka eivät itse metsästä, ovat erikoisessa asemassa hirvipolitiikassa. Metsästysoikeus kuuluu Suomessa pääsääntöisesti maanomistajille, mutta metsästysjärjestöjen ulkopuolisilla maanomistajilla ei ole ollut lähes mitään mahdollisuuksia vaikuttaa esimerkiksi hänen maillaan ruokailevien hirvien määrään. Hirvieläimiin liittyvät ongelmat ovatkin taas nousseet pinnalle siellä, missä puuntuottajat, maanomistajat tapaavat. Ennätyselliset hirvieläinmäärät ovat tuoneet myös ennätysellisen vahinkokehityksen niin metsissä, pelloilla, puutarhoissa kuin liikenteessäkin mm. hirvien, valkohäntäpeurojen, metsäpeurojen ja metsäkauriiden aiheuttamien vahinkojen johdosta. Eräiden arvioiden mukaan hirvieläinten aiheuttamat kustannukset metsänomistajille jopa ylittävät vuotuisten metsänhoitomaksujen määrän.

Vaikka metsästysoikeus ja oikeus määrätä metsästyksestä kuuluu alueen maanomistajalle, monilla alueilla omistajat ovat kokeneet jääneensä lähes sivullisiksi hirvieläinten määrästä päätettäessä. Käytännössähän metsästäjät, metsästysseurat päättävät anottavien pyyntilupien määrästä, riistanhoitoyhdistys antaa niistä lausunnon ja riistanhoitopiiri päättää lupien määrän. Metsästyksen osallistumattomalla maanomistajalla ei ole ollut tässä järjestelmässä juuri vaikutuskanavaa. Ne maanomistajat, jotka eivät itse metsästä, haluavat useimmiten mahdollisimman pientä hirvieläinkantaa - ja mahdollisimman vähän vahinkoja. Toisaalta ne metsästäjät, jotka eivät itse ole maanomistajia, haluavat mahdollisimman suuren, tuottavan hirvi-peura- ja kauriskannan jahtialueelleen. Metsästävät maanomistajat punnitsevat asiaa kummastakin näkökulmasta.

Tänä vuonna uudistettuun metsästyslakiin tehtiin muutamia, oleellisia muutoksia. Joulukuun alussa hyväksytyn metsästyslain muutoksen voidaan arvioida jopa parantuneen eduskunnassa valiokuntakäsittelyn yhteydessä. Maa- ja metsätalousvaliokunta oli todennut asiaa käsitellessään, että monet maanomistajat ovat täysin sivullisia hirvien ruokkijoita. Valiokunta lisäsi lakiin kohdan, jonka perusteella riistanhoitopiirin kokous valitsee hallitukseen yhden jäsenen, jonka tulee edustaa alueen maanomistajia. Häneltä on tulevaisuudessa pyyntilupaprosesseissa syytä odottaa valppautta, terävää otetta ja vahingonkarsijoiden näkemysten mukaan tuomista pyyntilupakäsittelyn eri vaiheisiin.

Riistanhoitopiirin tehtävä on markkinoida sopivaksi katsottavaa pyyntilupien määrää metsästäjille. Riistanhoitopiiri voi myöntää enintään anotun määrän lupia ja sen vuoksi etukäteistyöllä on useimmissa tapauksissa jopa enemmän merkitystä kuin varsinaisella lupien myöntämisvaiheella. Lisäksi lakiin kirjattiin piirille velvollisuus vuosittain kuulla alueen liikenneturvallisuudesta vastaavia tahoja. Edelleen erittäin merkittävänä linjauksena voidaan pitää sitä, että nyt kestävä hirvieläinkannan tavoittelemisen ohella samanarvoiseksi tavoitteeksi nostettiin nyt se, että vahinkokehitys pysyy kohtuullisena, riittävän alhaisella tasolla.

Lisätietoja: osastopäällikkö Asko Niemi, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y., gsm040 557 0454